

UTILIZAREA PROCESULUI DE TARGETING ÎN CADRUL PLANIFICĂRII ȘI DESFĂȘURĂRII OPERAȚIILOR

USE OF TARGETING IN THE PROCESS OF OPERATIONS PLANING AND CONDUCT

Mr.drd. Lucian MOLDOVAN*
Gl.mr. (r) prof.univ.dr. Visarion NEAGOE**

Realizând o analiză a amenințărilor actuale, se poate spune că principalele amenințări sunt rezultatul accentuării caracterului asimetric al conflictelor militare și al dezvoltării sistemelor de lovire bazate pe tehnologii moderne, reprezentative în acest domeniu fiind rachetele balistice și de croazieră. În acest context, apare justificată tendința manifestată de armatele membre NATO de a dezvolta metodologii de planificare a anihilării obiectivelor de mare valoare pentru inamic, în special a conceptului de targeting, ca parte integrantă a procesului de luare a deciziei și, implicit, a procesului de planificare operațională. Abordarea articolului se vrea a fi centrată pe un segment clar delimitat al amenințării, mai precis, pe analiza procesului de targeting în cadrul procesului de planificare a operațiilor militare care să sprijine comandantul în modul de selecție a țintei, de alocare a mijlocului de luptă potrivit pentru angajarea acesteia, la momentul oportun, pe timpul desfășurării operației militare. De asemenea, în cadrul articolului am subliniat faptul că procesul de targeting nu este o activitate adițională a statului major, fiind parte a procesului de luare a deciziei militare, prin care se urmărește obținerea unor efecte punctuale, măsurabile și ușor de identificat în timp și spațiu, care să sprijine atingerea stării finale și a obiectivelor stabilite de către comandant. Procesul de targeting este un proces complementar procesului de planificare operațională, proces care include elementele esențiale ale planificării, pregătirii, conducerii, desfășurării și evaluării operației la nivel strategic, operativ și tactic.

By developing and analyzing current threats, we can say that the main threats are the result of concentration of asymmetric character of military conflicts and modern technologies – representative being cruise and ballistic rockets. In this context, the NATO member's tendency to develop new planning methodologies to destroy enemy's high value objectives is more than justified – especially planning, which is considered a vital part of decision – making process and operational planning. The article approaches a clear segment of threats: the analysis of targeting process during military operations planning in order to support the commander with the knowledge of target selection, proper ways of engagement in the proper time during the conduct of operation. Likewise, we highlighted the fact that the targeting process is not an additional activity of the military staff. It is a significant part of the decision-making process the aim being to obtain effects that are specific, measurable and easy to identify. These effects support the desirable end of state and objectives established by the commander. The targeting process is a complementary process to operational planning which includes essential elements such as: planning, preparation, leading, conducting and assessment of the operation on strategic, operative and tactical level.

Cuvinte-cheie: țintă; proces de planificare; proces de targeting; operație militară.

Keywords: targets; planing process; targeting process; military operation.

Procesul de targeting este un proces complementar procesului de planificare operațională, proces care include elementele esențiale ale planificării, pregătirii, conducerii, desfășurării și evaluării operației la nivel strategic, operativ și tactic. În acest sens, în cadrul fiecărei structuri există specialiști care gestionează aspectele specifice planificării țintelor în conformitate cu doctrina, manualele, tehnicile, tacticile și procedurile aplicabile acestui domeniu.

Procesul de targeting, ca și componentă de bază a strategiei, este orientat pe modul de generare

***Batalionul 3 Apărare Antiaeriană „Potaișa”,
Turda**

e-mail: luci_moldo@yahoo.com

****Universitatea Națională de Apărare „Carol I”**

e-mail: visarionneagoe@yahoo.com

a efectului dorit pentru atingerea obiectivului final, scopul său fiind „identificarea, într-o primă fază, a țintelor pe care inamicul și le permite cel mai puțin să le piardă sau care îi oferă un avantaj semnificativ, pentru ca ulterior să identifice și componentele asociate respectivelor ținte, făcând astfel posibilă angajarea acestora și implicit obținerea succesului”¹. Prin faptul că interzice inamicului să utilizeze anumite resurse critice, comandantul poate să creeze sau să exploateze vulnerabilități, respectiv să își sincronizeze acțiunile mijloacelor de culegere de informații, de manevră sau de sprijin de foc pentru angajarea țintei potrivite, cu mijlocul de lovire adecvat și la momentul oportun.

Scopul procesului de targeting este de a corela efectele cu obiectivele prin folosirea instrumentului militar. Astfel, în timp ce executarea unei acțiuni de angajare a unei ținte rămâne, de regulă, un eveniment tactic, efectul trebuie să fie relevant pentru obiectivele de nivel operativ. Esența procesului de targeting o reprezintă îndeplinirea obiectivelor, prin selectarea sistematică a țintelor și folosirea mijloacelor militare corespunzătoare, care conduc la realizarea efectelor dorite.

Prin urmare, în cadrul articolului vom realiza o analiză a specificului și a rolului procesului de targeting, subliniind faptul, că acesta este un proces care constă în aplicarea unei metodologii simple, bazată pe logică, ușor de etapizat în timp, pe faze și etape, având ca scop acordarea unui sprijin real comandantului, pe timpul planificării și execuției operațiilor militare, pentru obținerea obiectivelor dorite.

Având ca repere delimitările conceptuale din sfera procesului de planificare și a procesului de targeting, vom realiza o prezentare a modului de utilizare a procesului de targeting în cadrul planificării și desfășurării operațiilor. Astfel, pe timpul desfășurării operațiilor militare, procesul de targeting este concentrat asupra creării efectelor specifice pentru obiectivele forței sau ale comandanților subordonați. În acest fel, pornind de la definirea problemei până la evaluarea rezultatelor atinse, prin executarea acțiunilor planificate, procesul de targeting permite testarea multiplelor căi de soluționare prin înțelegerea problemei și detalierea soluțiilor propuse. Procesul de targeting combină obiectivele, ghidul și intenția comandantului cu datele provenite de la fiecare compartiment al statului major și de la fiecare subordonat, precum și cu forțele și efectele necesare atingerii obiectivelor stabilite.

Delimitări conceptuale privind procesul de targeting

Procesul de targeting este un proces complementar procesului de planificare operațională, care include elementele esențiale ale planificării, pregătirii, conducerii, desfășurării și evaluării operației la nivel strategic, operativ și tactic. „Acesta este de două tipuri: planificat, care presupune angajarea țintelor planificate, adică a acelor ținte din zona de operații, despre care există informații și împotriva cărora se planifică acțiuni și dinamic, care presupune acțiunea asupra țintelor care au fost descoperite ulterior desfășurării procesului de planificare și care sunt importante pentru structurile implicate în operație, precum și asupra țintelor deja planificate pentru care au apărut informații noi ce impun reevaluări și schimbări de planificare”². Elementele specifice procesului de targeting sunt reprezentate de ciclul și de metodologia procesului de targeting. Ciclul procesului de targeting este structurat pe șase etape, concepute conform unui proces eficient care asigură selectarea acelor opțiuni privind combaterea țintelor care conduc la îndeplinirea obiectivelor comandantului și diminuează, în același timp, probabilitatea consencințelor nedorite. Etapele ciclului procesului de targeting sunt analiza intenției, orientărilor și obiectivelor comandantului, stabilirea, validarea, nominalizarea și prioritizarea țintelor, analiza capacităților, planificarea misiunii și execuția, planificarea forței și repartitia misiunilor și evaluarea. Metodologia procesului de targeting este un proces continuu, dinamic și repetitiv, care se desfășoară la toate nivelurile, fiind bazat pe evaluarea operațională și înțelegerea situației. Metodologia procesului de targeting pentru țintele planificate este compusă din funcțiile decide, descoperă, angajează și evaluează, asigurând atacul țintei stabilite, evaluarea corectă și la momentul oportun a situației. Pentru țintele apărute în dinamica acțiunilor, metodologia procesului de targeting este compusă din funcțiile: descoperă, identifică și localizează, urmărește, elaborează ordin de angajare, angajează, evaluează și permite angajarea țintelor care au fost identificate sau descoperite prea târziu, nu au fost alocate pentru acțiune din timp, nefiind planificate, precum și a țintelor care trebuie angajate imediat ce au fost descoperite.

Procesul de planificare a operațiilor presupune stabilirea obiectivelor, identificarea căilor de

îndeplinire a acestora, alocarea resurselor necesare, respectiv evaluarea riscurilor și toate aceste aspecte ale planificării implică acțiuni care au ca finalitate realizarea, integrarea, coordonarea și sincronizarea activităților de conducere a operațiilor.

Procesul de targeting este un complex de activități, care presupune un efort multidisciplinar și necesită o interacțiune coordonată în scopul obținerii efectelor, folosind o metodologie specifică de influențare a țintelor din punct de vedere funcțional, sistematic, psihologic și fizic. Acesta începe odată cu elaborarea dispoziției de planificare strategică, în care sunt prezentate orientările strategice privind seturile de ținte, țintele restricționate și interzise și a ordinului preliminar emis de către comandant în baza orientărilor strategice pentru planificare, care asigură propunerile și recomandările de la nivel operativ referitoare la opțiunile militare de răspuns, precizând comandanților autoritatea care le-a fost delegată, pentru angajarea țintelor în cadrul zonei de operații întrunite. Pe baza propunerilor comandanților, în ședințele de analiză a efectelor, în cadrul comitetului de coordonare se stabilesc prioritățile, se transmit precizări referitoare la stabilirea țintelor și se determină efortul ce trebuie planificat pentru realizarea obiectivelor operației. Este esențial ca aceste acțiuni să fie realizabile și, ideal, măsurabile, astfel încât să permită o evaluare obiectivă a succesului, având în vedere obiectivele operației. Putem afirma faptul că targetingul este un proces de determinare a efectelor necesar a fi obținute în scopul îndeplinirii obiectivelor comandantului, de identificare a acțiunilor care conduc la realizarea efectelor dorite, folosind forțele și mijloacele disponibile, de definire și ordonare după prioritate a țintelor, de sincronizare a acțiunilor de angajare a țintei, de evaluare a efectului cumulativ obținut și, la nevoie, de replanificare a acțiunilor de angajare. Un proces de targeting coerent minimizează probabilitatea de apariție a unor situații conflictuale sau de suprapunere nedorită a eforturilor în desfășurarea acțiunilor militare, limitând posibilele consecințe nedorite ale respectivelor acțiuni.

Procesul de targeting se axează pe stabilirea și planificarea acțiunilor specifice, prin acțiuni cinetice și noncinetice, pentru a crea efectele letale sau nonletale dorite și a îndeplinirii obiectivele comandanților, folosind tactici, tehnici și proceduri diferite, în funcție de setul și categoria țintelor,

precum și de tipul armelor, respectiv a structurilor de forțe stabilite pentru acțiune.

Pe timpul desfășurării procesului de planificare sunt utilizați termeni cum ar fi obiectiv politic, strategic, operativ și tactic, starea finală dorită pentru fiecare nivel, centrul de greutate, linia de angajare, punct decisiv și condiție decisivă. În cadrul procesului de targeting se folosesc termeni specifici ca, ținte și liste de ținte, seturi și categorii de ținte, efectele specifice fiecărui nivel și planificarea acestora, ținte care trebuie angajate imediat ce au fost descoperite, ținte de mare valoare și ținte prioritare. Astfel, interconectarea dintre etapele procesului de targeting și etapele planificării operaționale reprezintă principalele elemente ale pregătirii și desfășurării operației.

Datorită continuității, valoarea procesului de targeting este dată de faptul că asigură numărul de decizii maxime care se adoptă în timp util, astfel încât țintele să poată fi descoperite eficient, angajate cu mijloacele optime în locul și la momentul potrivit, cu un consum redus de muniții și cu pierderi colaterale nule sau reduse.

Corelația dintre procesul de planificare și procesul de targeting

Procesul de targeting este partea componentă din cadrul procesului de planificare a operațiilor prin intermediul căreia se oferă o orientare logică a succesiunii soluțiilor pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite de comandant. Deși, procesul de targeting constă practic în „selectarea, prioritizarea și asocierea țintelor unor mijloace de lovire, în conformitate cu cerințele operaționale, capacitățile și limitările existente”³, acesta nu se substituie procesului de luare a deciziei, ci constituie o parte componentă a acestuia, fiind de fapt o activitate desfășurată de statul major, ce oferă un instrument logic de conectare a obiectivelor și a stării finale stabilite de comandant cu activitățile de planificare, execuție și evaluare a efectelor.

Pe timpul desfășurării procesului, pornind de la evaluarea efectelor politice, militare, economice, informaționale și psihologice asupra inamicului se emit o serie de recomandări pentru întrebuințarea forțelor specializate împotriva unor anumite ținte, în sprijinul planului comandantului forței sprijinite. Astfel, procesul de targeting este parte integrată a proceselor ce au loc pentru planificarea, pregătirea, conducerea, ducerea și evaluarea operațiilor și

împreună cu procesul de luare a deciziei constituie componentele de bază pentru comandant și statul major, în vederea obținerii optimului. Cu alte cuvinte, „procesul de targeting reprezintă componenta vitală a desfășurării operațiilor, în complementaritate cu procesul de luare a deciziilor, având scopul de a asigura un sprijin pentru luarea deciziilor și de a dezvolta soluții pentru îndeplinirea obiectivelor operaționale, fiind folosit de către comandat și statul major în planificarea și angajarea țintelor prin utilizarea tuturor forțelor, mijloacelor și capabilităților aflate la dispoziție pentru atingerea stării finale și implicit pentru îndeplinirea misiunii”⁴.

Procesul de planificare al operațiilor presupune stabilirea obiectivelor, identificarea căilor de îndeplinire a acestora, alocarea resurselor necesare, respectiv evaluarea riscurilor. Toate aspectele planificării operațiilor implică acțiuni care au ca finalitate realizarea, integrarea, coordonarea și sincronizarea activităților de conducere a operațiilor.

Cu toate acestea, deși procesul de targeting constă practic în „selectarea și prioritizarea țintelor și asocierea acestora unor mijloace de lovire, în conformitate cu cerințele operaționale, capabilitățile și limitările existente”⁵, el nu se substituie procesului de luare a deciziei, ci constituie o parte componentă a acestuia, fiind de fapt o activitate desfășurată la nivelul statelor majore în orice tip de operații, ce oferă un instrument logic de conectare a obiectivelor și a stării finale urmărite de către comandant cu activitățile de planificare, execuție și evaluare a efectelor.

Pentru realizarea unui proces de targeting eficient și perfect integrat în procesul de planificare al unei operații se impune coordonarea și sincronizarea tuturor acțiunilor desfășurate de forțele și mijloacele participante. Astfel, conform doctrinei pentru managementul înrunit al țintelor, sincronizarea operației reprezintă un proces de coordonare și de prioritizare a tuturor acțiunilor forței înrunit pentru maximizarea eficienței și obținerea sinergiei dorite, în timp și spațiu, conform planului de operație⁶, proces desfășurat în cadrul statului major, între diferite structuri, specialități și arme.

Sincronizarea acțiunilor din cadrul procesului de planificare cu cele din cadrul procesului de targeting, pe timpul planificării, pregătirii și desfășurării operațiilor presupune asigurarea simultaneității și

derulării unui complex de activități complementare, care să ducă la îndeplinirea misiunii și la realizarea finalității planificate, pe baza unui plan de operații. Coordonarea acestor activități pe timpul pregătirii și desfășurării operațiilor asigură realizarea viziunii unitare a conducerii și presupune îndrumarea tuturor acțiunilor planificate pentru îndeplinirea misiunii și obținerea stadiului final planificat.

În cadrul procesului de planificare, pe timpul fazei *decide* a procesului de targeting se realizează interconectarea optimă între comandant și modulele informații, planificare operații, celulele de sprijin de luptă și sprijin de foc. Pentru realizarea optimă a activităților în cadrul acestei faze, sunt analizate și se înțeleg foarte clar misiunile eșalonului superior, intenția comandantului și concepția operației, schema de manevră și schema de sprijin prin foc, precum și orientările comandantului în domeniul planificării. Realizarea în paralel a elementelor constitutive ale etapei *decide* din cadrul procesului de targeting cu estimările statului major și cu procesul de culegere al informațiilor, din cadrul procesului de planificare permite stabilirea priorităților privind culegerea informațiilor și planificarea efectului dorit la obiective.

Obiectivele stabilite în cadrul procesului de targeting urmăresc realizarea situației finale prevăzută pentru acțiunile militare, în timp ce ghidul comandantului oferă o legătură între obiective și executarea operațiilor. Luată împreună, obiectivele și ghidul alcătuiesc intenția și scopul comandantului pentru desfășurarea operației, care pot include de la îndeplinirea unor misiuni imediate la nivel tactic până la starea finală preconizată pentru întreaga operație. Înțelegerea obiectivelor, ghidului și intenției comandantului este cea mai importantă parte a procesului de targeting, deoarece încorporează intențiile eșalonului superior într-un set de cerințe relevante pentru situația concretă și stabilește cursul etapelor care urmează. Concentrarea atenției comandantului se realizează întotdeauna asupra creării unei schimbări în comportamentul inamicului, care să aibă ca rezultat atât obținerea unor avantaje din punct de vedere tactic, cât și realizarea obiectivului general al operației.

Identificarea centrelor de greutate și a punctelor decisive este esențială pentru realizarea obiectivelor stabilite de comandant. Prin identificarea și controlul în mod adecvat al acestora, comandantul poate să obțină un avantaj net asupra inamicului și

să influențeze decisiv acțiunile ulterioare. Punctele decisive sunt cheia atacării centrelor de greutate protejate, și de obicei, în zona de operații se găsesc mai multe puncte decisive decât poate controla, distruge sau neutraliza comandantul folosind resursele disponibile. Ca atare, planificatorii trebuie să analizeze punctele decisive potențiale și să determine care dintre ele fac posibilă atacarea centrelor de greutate ale inamicului. Pe baza acestei evaluări, comandantul desemnează cele mai importante puncte decisive ca obiective și alocă resursele necesare pentru a le controla, a le distruge sau a le neutraliza.

În mod normal, obiectivele stabilite de comandantul forței sunt orientate împotriva posibilităților inamicului. Un element important pentru succesul întregului proces de targeting este stabilirea cerințelor de informații, sprijinul cu informații fiind important pentru analiza țintelor, precum și pentru evaluarea eficienței atacului. Evaluarea țintei este făcută mult mai eficient dacă se urmăresc toate aspectele legate de aceasta. Scopul final al evaluării este de a localiza vulnerabilitățile inamicului care pot fi exploatate prin direcționarea posibilităților de atac împotriva lor.

Simultan cu determinarea țintelor și a cerințelor rezultatelor cerute pentru acestea este necesară selecționarea celor mai eficiente forțe și mijloace pentru a fi întrebuințate împotriva acestor ținte, având ca scop punerea în balanță a eficacității forțelor disponibile ca mijloc de atingere a obiectivelor stabilite.

Lista de desemnare a țintelor și forțele asociate sunt verificate printr-o coordonare adecvată între componentele forței, pentru a asigura compatibilitatea cu obiectivele, ghidul și intenția comandantului, precum și pentru aplicarea efortului cu pierderi minime în personal și materiale. Odată ce comandantul a aprobat lista sau elementele din listă, sunt pregătite și emise ordinele către executanți, iar prin intermediul procesului de targeting se furnizează documentația care menține legătura logică dintre obiective și operația care urmează să se desfășoare.

Ca o concluzie, la ceea ce am prezentat anterior, putem spune că procesul de targeting integrează activitatea elementelor de manevră și a celor de sprijin de foc cu sistemul de informații militare prin exploatarea capacităților de analiză, predicție

și de culegere a informațiilor, permițând angajarea țintelor conform scenariului optim stabilit pe timpul jocurilor de război, într-un mod care și-a demonstrat pe deplin eficiența în cadrul operațiilor militare recente. Întrucât viitoarele acțiuni militare, se vor baza probabil, în special pe efecte, prin operațiile bazate pe informații, situație în care trebuie acționat decisiv, în mod rapid și flexibil, se creează premisa ca toate forțele, să fie în măsură să utilizeze procesul de targeting ca element asociat multiplicatorilor forței.

Utilizarea procesului de targeting pe timpul planificării și execuției operațiilor constituie o condiție imperativă a succesului participării forțelor la operații militare în cadrul unor structuri de forțe multinaționale sau întrunite.

NOTE:

1 *FM 3-60, The Targeting Process*, november 2010, Headquarters, Department of the Army, p. 1-1.

2 *Ibidem*, p. 1-6.

3 *Ibidem*, p. 1-1.

4 *FT-3, Manualul de tactică generală din forțele terestre*, București 2014, p. 83.

5 *FM 3-60, The Targeting Process*, november 2010, Headquarters, Department of the Army, p. 1-1.

6 *S.M.G./C.O.9.0., Doctrina pentru managementul întrunit al țintelor*, București 2011, p. 1-1.

BIBLIOGRAFIE

FT-3, Manualul de tactică generală din forțele terestre, București, 2014.

F.T.-6, Manualul sprijinului prin foc în operațiile grupării de forțe, București, 2012.

S.M.G./C.O.9.0., Doctrina pentru managementul întrunit al țintelor, București, 2011.

Lt.col.conf.univ.dr. Pantazi Stelian, Lt.col.conf.univ.dr. Stancu Marian, Lt.col.conf.univ.dr. Martin Iulian, *Planificarea acțiunilor militare*, Editura UNAp „Carol I”, București, 2009.

FM 3-60, The Targeting Process, november 2010, Headquarters, Department of the Army.

JP 3-60, Joint Targeting, april 2007.

AJP – 3.9, Allied joint doctrine for joint targeting, may 2008.

http://en.citizendium.org/wiki/Integrated_air_defense_system

<http://www.wikipedia.com>

<http://www.airdefenseartillery.com>